

Záverečná karta projektu

Názov projektu

Evidenčné číslo projektu

APVV-0772-07

Súčasný stav a perspektíva vývoja sídelnej štruktúry Slovenska (socio-priestorové aspekty urbánno-rurálnej komplementarity)

Zodpovedný riešiteľ **Mgr. Ľubomír Falt'an, CSc.**Príjemca **APVV**

Názov pracoviska, na ktorom bol projekt riešený

1. Sociologický ústav SAV
2. Geografický ústav SAV
- 3.
- 4.
- 5.

Názov a štát zahraničného pracoviska, ktoré spolupracovalo pri riešení

- 1.
- 2.
- 3.

Udelené patenty/podané patentové prihlášky, vynálezy alebo úžitkové vzory, ktoré sú výsledkami projektu

- 1.
- 2.
- 3.

Najvýznamnejšie publikácie (knihy, články, prednášky, správy a pod.) zhrňujúce výsledky projektu – uveďte aj publikácie prijaté do tlače

1. Gajdoš, P., Moravanská, K., Falt'an, Ľ., 2009, Špecifiká sídelného vývoja na Slovensku. Typologická analýza sídiel, Sociologický ústav SAV, Bratislava, ISBN 978-80-85544-62-6, EAN 9788085544626, 179 s.,
2. Ira, V., Podolák, P., eds. (2010): Geographia Slovaca 27 – Sídelná štruktúra Slovenska (Diferenciácie v čase a priestore). Bratislava (Geografický ústav SAV), ISBN 978- 80-970076-8-3. ISSN 1210-3519, 172 s.

3. Sociológia č. 4/2009, monotematické číslo venované socio-priestorovej problematike, z veľkej časti na báze riešenia projektu APVV-0772-07 „Súčasný stav a perspektíva vývoja sídelnej štruktúry Slovenska (socio- priestorové aspekty urbánno-rurálnej komplementarity)“, s. 304-396
4. Sídelná štruktúra Slovenska v urbánno-rurálnych kontextoch začiatku 21. storočia, Editori: Falťan, L., Gajdoš, P., Ira, V., Tvrdoň, J., pripravovaná knižná monografia v rozsahu 330 s.
- 5.

Uplatnenie výsledkov projektu

- Publikačné výstupy boli distribuované pre potreby:
ZMOS-u
Únie miest Slovenska
Vládnych orgánov (príslušné ministerstvá, Úrad vlády, Kancelária prezidenta, parlament)
- Publikačné výstupy slúžia i pre potreby pedagogickej praxe
- Čiastkové poznatky sú prezentované na konferenciách (doma i v zahraničí)

CHARAKTERISTIKA VÝSLEDKOV

Súhrn výsledkov riešenia projektu a naplnenia cieľov projektu v slovenskom jazyku (max. 20 riadkov)

Výskumný projekt „Súčasný stav a perspektíva vývoja sídelnej štruktúry Slovenska (socio-priestorové aspekty urbánno-rurálnej komplementarity)“ si za cieľ dal analyzovať súčasnú sídelnú štruktúru SR z pohľadov multidisciplinárneho a multidimenzionálneho prístupu. Znamenalo to zohľadňovať sociálnu, hospodársku, infraštruktúrnú, urbanistickú a environmentálnu dimenziu, ktoré rôznym spôsobom ovplyvňovali rozvojové procesy, ktorými prechádzala sídelná štruktúra na Slovensku. Preto na riešení výskumného projektu sa okrem sociológov, zúčastňovali humánni geografovia s orientáciou na procesy sociálneho, infraštruktúrneho i environmentálneho charakteru, regionalista (regionálny ekonóm), či architekt reflektujúci architektonicko-urbanistické premeny v diferencovaných sídelných typoch. Sídelný rozvoj je závislý od procesov (hospodárskych, sociálnych), ktoré charakterizujú región, rovnako ako aj od priestorovej lokalizácie a kvalitatívnych parametrov mestskej sídelnej siete. Pre Slovensko je charakteristický mestský polycentrický systém, avšak jeho pôsobenie na iné sídla v regióne je závislý od schopností spolupodieľať sa na generovaní ekonomickej komplementarity. Existujúce a v mnohých prípadoch stále sa prehľbujúce medziregionálne disparity vedú k oslabovaniu práve sféry ľudského (emigrácie, starnutie, oslabovanie vzdelanostných a kvalifikačných parametrov), a následne sociálneho a kultúrneho kapitálu vedie i ku kvalitatívnej diferenciacii v rámci sídelnej štruktúry. Sociálno-priestorové zneistenie, neurčitosti vzorov spôsobov života a hodnotových systémov má svoje dopady vo sfére architektonicko-urbanistických kvalít, environmentálnych dopadov, ale i premien v očakávaniach a potrebách sídelných spoločenstiev. S týmito premenami je v súčasnosti konfrontovaná sídelná štruktúra Slovenska. Tieto procesy sú prezentované v publikačných výstupoch z výskumného projektu.

Súhrn výsledkov riešenia projektu a naplnenia cieľov projektu v anglickom jazyku (max. 20 riadkov)

The aim of the research project: The Current State and Perspective of the Settlement Structure Developmentn of Slovakia (Socio-Spatial Aspects of the Urban-Rural Complementarity) is the analysis of the present settlement in the SR in the view of multidisciplinary and multidimensional approach. Social, economic, infrastructural, urbanistic and environmental dimensions with their effects on developmental processes of the

settlement structure is subject to in Slovakia are taken into account. It was the reason why apart from sociologists, human geographers specialised in processes of social, infrastructural and environmental processes along with a regional economist and an architect involved with architectural and urbanistic changes in differentiated settlement types also took part in this project. Development of settlement depends on economic and social processes that characterize the particular region and on spatial location as well as the qualitative parameters of the urban settlement network. Polycentric system is typical for Slovakia. However, its effect on other settlements in the region depends on the capacity to participate in generation of economic complementarity. Existing and often deepening interregional disparities lead to weakening of the human (emigration, ageing, educational and qualification parameters) and subsequently to social and cultural capital and consequently the qualitative differentiation in the settlement structure. Socio-spatial duality and indeterminate life patterns affect the architectural and urbanistic spheres but also expectations and needs of the settlement communities. Settlement structure of Slovakia faces nowadays such changes. The ongoing pertinent processes are described and presented in publications written under the research project.

Svojím podpisom potvrdzujem, že údaje uvedené v záverečnej karte sú pravdivé a úplné a súhlasím s ich zverejnením.

Zodpovedný riešiteľ

Mgr. Ľubomír Falťan, CSc.

V Bratislave 23.08.2011

Štatutárny zástupca príjemcu

Mgr. Róbert Klobucký, PhD.

V Bratislave 23.08.2011

.....
podpis zodpovedného riešiteľa

.....
podpis štatutárneho zástupcu príjemcu